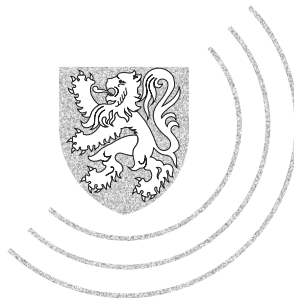

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

24 mei 2002

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de armoedebestrijding

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	21
Advies van de Raad van State	31
Ontwerp van decreet	41

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Onderhavig decreet heeft tot doel een kader tot stand te brengen voor de uitvoering van het Vlaamse beleid ten aanzien van armen, kortweg armoedebeleid genoemd.

Het bepaalt de visie van waaruit de Vlaamse Gemeenschap haar beleid voert en regelt de erkenning en subsidiëring van organisaties die vanuit de invalshoek van de armen stimulerend en ondersteunend werken.

DEEL I. SITUERING

1. Algemeen

Het is wel bekend dat armoede in de West-Europese samenlevingen van vandaag een relatief en een multi-aspectueel fenomeen is. Dat betekent dat armoede niet alleen een kwestie is van overleven en dat het niet alleen een inkomensprobleem is. Om het met de woorden van de Europese Commissie te zeggen : armoede is een toestand van “personen of gezinnen wier middelen zo ontoereikend zijn dat zij uitgesloten zijn van de minimaal aanvaardbare leefpatronen in de lidstaat waarin zij leven”. En bij die leefpatronen gaat het niet alleen om het inkomen en de consumptie, maar om alle mogelijke aspecten van het burgerschap : gezondheid, huisvesting, onderwijs, cultuur, rechtsbedeling, politiek, enzomeer.

Ook Vlaanderen ontsnapt niet aan de kloof tussen de wenselijkheid van welvaart voor iedereen en de werkelijkheid van uitsluiting voor velen. Het streven naar een hoge mate van levenskwaliteit, welvaart en welzijn, kennis en communicatiemogelijkheden staat er centraal. In werkelijkheid deelt een aantal mensen niet in deze groei en bloei. Problemen manifesteren zich nog steeds op tal van domeinen.

Het Vlaamse armoedebeleid moet ertoe bijdragen dat de armen meer kansen krijgen om uit de armoede te geraken en dat hun levensomstandigheden verbeteren.

Al jaren worden zware inspanningen geleverd om een decreet inzake armoedebestrijding tot stand te brengen. Een maatschappelijke en beleidsmatige

dialogo werd gevoerd ; de noodzaak aan een juridisch anker voor het armoedebeleid wordt door verschillende actoren noodzakelijk en dringend geacht.

Armoede is niet van vandaag op morgen opgelost. Belangrijk om op het vlak van armoedebestrijding vooruitgang te boeken, is dat dezelfde beleidslijnen voor langere tijd worden gevolgd. De visie van beleidsverantwoordelijken, onderbouwd door de wetenschap, getoetst bij de armen zelf en meegedragen door de particuliere sectoren, moeten voldoende garantie bieden om op dit moment decretaal vast te leggen hoe armoede de volgende decennia deskundig moet worden bestreden.

De Verenigingen waar armen het woord nemen pleiten al jaren voor erkenning en subsidiëring van hun werking. Zij engageren zich al vanaf de verschijning van het Algemeen Verslag van de Armoede (1994) tezamen met beleidsverantwoordelijken om een regelgeving in werking te laten treden. Daarnaast zijn zij vragende partij voor een inhoudelijk, gecoördineerd armoedebeleid waaraan zij mee vorm willen geven.

Ook het Vlaams Parlement zet zijn schouders onder een degelijke regelgeving voor een Vlaams armoedebeleid. Meerdere debatten en documenten bewijzen dit. Voorbeelden zijn : het positieve ophaal van het Algemeen Verslag van de Armoede (1994), de Maatschappelijke beleidsnota inzake armoede en sociale uitsluiting van het Vlaams Parlement (1998), het themadebat in het Vlaams Parlement van 19 februari 1998 en de daaruit voortvloeiende Motie van het Vlaams Parlement (maart 1998) en de Motie van het Vlaams Parlement (juni 2000).

De Vlaamse regering keurde op 23 februari 2001 het Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding goed. Het decreet maakt een deel van deze engagementen hard en afdwingbaar. Het geactualiseerde Vlaams Actieplan voor 2002 werd door de Vlaamse regering goedgekeurd op 29 maart 2002.

Het decreet zorgt voor een decretale verankering van de verschillende initiatieven die met betrekking tot armoedebestrijding door de Vlaamse regering genomen worden. Deze zijn uiteraard ook te plaatsen binnen een ruimer beleidskader. De Vlaamse regering tracht immers afstemming te vinden met de andere overheidsniveaus.

Europa bepaalt meer en meer de politieke agenda in haar lidstaten. Waar tot voor kort de Europese bekommernissen enkel van economische aard

waren, wordt het blikveld nu verruimd. Nieuw is de sociale dimensie die de aandacht opeist. De concrete invulling van dit beleid wordt bepaald door wat de lidstaten belangrijk vinden. De invloed die Vlaanderen kan uitoefenen, is niet te verwaarlozen. Een goede aanzet is het behandelen van de tien rechten uit het Algemeen Verslag van de Armoede in de Vlaamse bijdrage aan het nationale actieplan armoedebestrijding. Ook het verankeren van de belangrijkste beleidsprincipes voor een armoedebeleid in een decreet, biedt Vlaanderen meer armslag in de Europese discussies. Met het oog op het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie is het klimaat bovendien meer dan ooit gunstig om het decreet te realiseren. Met dit decreet wordt Vlaanderen een uniek voorbeeld in Europa.

Armoedebestrijding is een beleidsthema dat in België beleidsinitiatieven vraagt van zowel de gemeenschappen, gewesten en de federale overheid. Voor hun bevoegdheden nemen zij ten volle de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en uitvoeren van hun beleid inzake armoedebestrijding, en voor het voeren van de dialoog met de armen. Zij hebben zich in het “Samenwerkingsakkoord” allen er zich toe verbonden dergelijk beleid te voeren en dit beleid op elkaar af te stemmen. Om te zorgen voor samenhang, uitwisseling en bundeling (ook naar het Europees niveau) werd ondermeer een interministeriële conferentie “Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie” en het Steunpunt tot bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting opgericht. Dit samenwerkingsakkoord biedt dus mee het kader voor dit decreet.

Tenslotte is armoedebestrijding ook één van de beleidsdomeinen waarrond een samenwerking tussen de Vlaamse en lokale besturen werd opgezet. De samenwerking rond dit thema is met ondermeer de introductie van het sociaal impulsfonds de laatste jaren sterk uitgebreid. De Vlaamse regering wil in de toekomst die samenwerking op verschillende beleidsdomeinen verdiepen.

2. Krachtlijnen van het Vlaamse armoedebeleid

Het armoedebeleid is een werk van lange adem. De Vlaamse samenleving wordt blijvend geconfronteerd met reeds bestaande en nieuwe vormen van armoede en sociale uitsluiting.

Binnen de Europese contouren stippelt Vlaanderen haar eigen regionaal armoedebeleid uit. De leidende principes in dit Vlaams armoedebeleid zijn preventie, inclusiviteit, activering, het realiseren

van sociale grondrechten, aandacht voor de territoriale invalshoek en dialoog en participatie.

Met preventie wordt gestreefd naar de effectieve realisatie van dezelfde rechten voor elke burger. Dit betekent dat instrumenten worden ontwikkeld die bestuursverantwoordelijken in staat stellen uitsluitingsmechanismen op te sporen en tegen te gaan.

Preventie gaat hand in hand met een geïntegreerde aanpak. Gecoördineerde initiatieven vanuit verschillende beleidsdomeinen en over meerdere beleidsniveaus heen moeten bijdragen tot een globaal beleid ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. De uitdrukkelijke keuze voor een integraal en preventief beleid vereist een versterkte samenwerking tussen alle partners.

Preventief en integraal werken vormen samen de essentiële bestanddelen van een inclusief beleid. Daarbij komen nog het partnerschap met de doelgroepen en andere actoren en een wetenschappelijke onderbouwing. Dit alles moet gebeuren vanuit een structurele visie op armoede.

Het activeringsdiscours verlegt het accent van inkomenszekerheid naar actieve maatschappelijke participatie. Een hoge mate van bescherming dient samen te gaan met een creatieve bijdrage aan de samenleving zonder de kwaliteit van het persoonlijk leven van de betrokkenen in het gedrang te brengen. Dit veronderstelt een pro-actief (of preventief) beleid, met een zware klemtoon op het investeren in mensen, op maatwerk en op de eigen verantwoordelijkheid. Het centrale aandachtspunt bij activering is het wankel evenwicht tussen rechten en plichten, tussen de rol van het individu en die van de maatschappelijke instituties, tussen disciplineren en emancipatie.

De sociale grondrechten vormen de toetsteen van het beleid. Hoewel de sociale rechten in 1994 grondwettelijk verankerd zijn, is hun afdwingbaarheid zwak. Nochtans is de logica van de sociale grondrechten er één van onvoorwaardelijkheid, gebaseerd op het burgerschap, de menselijke waardigheid en de realisatie van basisbehoeften. De verdere verwezenlijking van de sociale grondrechten, in het bijzonder voor de meest kwetsbare groepen, vereist gerichte inspanningen.

Een territoriale aanpak biedt het wederwoord aan de ruimtelijke concentratie van bepaalde vormen van armoede en sociale uitsluiting. Hierbij wordt de aandacht zowel op de grotere steden als op het platteland gericht. In elk van deze territoria mani-

festeert de problematiek zich op een specifieke wijze. Beleidsantwoorden moeten dus gedifferentieerd zijn.

Inzake het stedelijk armoedebeleid moet een goed evenwicht worden gevonden tussen verschillende uitdagingen, waarvan de belangrijkste zijn die tussen het algemeen armoedebeleid en een ruimtelijk armoedebeleid, tussen een herstellend en een dynamiserend stedelijk beleid.

Wanneer het Vlaams armoedebeleid het resultaat wil zijn van partnerschap met alle relevante maatschappelijke actoren, dan moet met hen een dialog worden aangegaan ; in het bijzonder met de armen zelf. Een gestructureerd overleg tussen de verschillende publieke en particuliere actoren (van overheidsdiensten over het werkveld tot het middenveld en het bedrijfsleven), het wetenschappelijk veld en de armen zelf is noodzakelijk. In deze ambitie vormen participatie en emancipatie de sleutelbegrippen. Op deze manier vullen de beleidsmatige, organisatorische, methodologische deskundigheid, informatie en ervaringsdeskundigheid elkaar aan.

3. De doelgroepen en structuren

De Vlaamse regering kiest expliciet voor het betrekken van de armen bij het beleid. Kansarmen worden, waar mogelijk en gewenst, betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsinitiatieven die hen aanbelangen. Niettegenstaande de goede wil en de grondige analyses, is het moeilijk om als beleidsmakers en veldwerkers de verbinding te leggen met de armen. Oorzaak hiervan, is de onbekendheid met het gevoel van schaamte en vernedering, de ervaring om in armoede te leven. Vandaar dat het nodig is om mensen bereid te vinden om vanuit hun eigen beleving van armoede mee te werken aan het beleid.

Dit decreet verankert de ondersteuning die zij nodig hebben voor hun inbreng. Zo wordt de ondersteuning van de Verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams netwerk van deze verenigingen structureel. In dezelfde context past de uitbouw van de werking en regelgeving inzake de opleiding en inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede.

De verenigingen waar armen het woord nemen worden gekenmerkt door volgende opdrachten :

1. Armen verenigen zich

Armen en niet-armen samenbrengen in een onafhankelijke vzw met het doel armen uit hun maatschappelijk isolement te halen en hun slagkracht te vergroten. In hun werking zijn ze gericht op de samenwerking met andere organisaties en instanties die zich tot kansarmen richten.

2. Armen het woord geven

Het creëren van de voorwaarden opdat armen het woord kunnen nemen, met als einddoel een volwaardige gesprekspartner in de samenleving te vormen. Daartoe organiseren zij activiteiten die deze vaardigheden ontwikkelen. De armen moeten in de gelegenheid gesteld worden in de eigen vereniging ritme, snelheid en inhoud te bepalen.

3. Werken aan de maatschappelijke emancipatie van de armen

De armen helpen groeien om hun burgerrechten volwaardig op te nemen en de maatschappij bewust te maken van de gelijkwaardigheid van armen en niet-armen.

4. Werken aan maatschappelijke structuren

Zij stimuleren de betrokkenheid van armen bij het beleid en de evaluatie van de maatschappelijke structuren en de rechtstreekse contacten tussen de armen en de verantwoordelijken in de samenleving.

5. Dialoog en vorming

Zij streven solidariteit na tussen de armen en de samenleving. Daartoe organiseren zij vormingsactiviteiten en zoeken actief partners in de samenleving om kennis over armoede, vanuit de ervaring van de armen, uit te wisselen en misverstanden, vooroordelen en uitsluitingsgedrag bloot te leggen.

6. Armen blijven zoeken

De verenigingen moeten een actieve openheid ten toon spreiden naar andere mensen, ook de meest geïsoleerde armen.

Een resultaatsgerichte aanpak wordt vereist van de verenigingen om te vermijden dat zij centraal staan in plaats van de armen. Het is evenmin de bedoeling om een parallel circuit te scheppen naast de bestaande organisaties en instellingen. De verenigingen moeten samenwerken met de bestaande organisaties en instellingen en met hen een bijdrage leveren aan de realisatie van de toegang tot de sociale grondrechten voor de armste burgers.

Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen functioneert als gesprekspartner van de overheid. Het netwerk moet er voor zorgen dat de deelname van de armen aan het beleid ondersteund wordt.

Het netwerk heeft ook de opdracht de activiteiten van de verenigingen te coördineren, te stimuleren en te ondersteunen. Dit gebeurt onder andere door het organiseren van overleg en ervaringsuitwisseling tussen de verenigingen.

Vanuit deze gedachte is de opdracht van het Vlaams netwerk naar de verenigingen zelf zowel van inhoudelijke als financieel-ondersteunende aard. Concreet zal de meerjarenplanning aanleiding geven tot een overeenkomst tussen het netwerk en de Vlaamse regering, waarbij ook de modaliteiten van de financiering voor de opdrachten naar beleidsparticipatie toe en de operationele ondersteuning naar de verenigingen toe nader bepaald zullen worden. In ruil voor deze resultaatsverbintenis (overeenkomst) krijgt het Vlaams netwerk een jaarlijkse subsidie.

Het overleg met de Vlaamse overheid wordt binnen de nieuwe overlegstructuren op verschillende wijzen ingevuld. De meest uitvoerige werkwijze hiertoe is de dialoogmethode. Dit is een participatieproces waarbij armen actief deelnemen aan de uitwisseling over de bespreking van een bepaald thema, om uiteindelijk te komen tot beleidsvoorstellen. Hierbij wordt samengewerkt met partners uit private en publieke diensten en instellingen. Met de opstelling van het Algemeen Verslag over de Armoede is gebleken dat een echte dialoog met de armen veeleisend, maar mogelijk en vruchtbaar is. Deze dialoog staat garant voor het feit dat het gevoerde beleid ook is ingebed in de strategieën van de armsten in hun verzet tegen de armoede.

Een opleiding ervaringsdeskundige stelt armen in staat de nodige inzichten, houdingen en vaardigheden te verwerven om tewerkgesteld te worden opdat ze een brugfunctie kunnen vervullen. Zij kunnen deze functie waarmaken door onder andere ondersteunings- en begeleidingswerk, supervisie

en adviesverlening, het duiden van de armoede-realiteit en het formuleren van maatregelen ter bestrijding van armoede. Op die manier worden ze een belangrijke schakel in de hulp- en dienstverlening aan armen en kunnen ze een relevante bijdrage leveren aan de armoedebestrijding op alle niveaus.

Een opleiding voor ervaringsdeskundigen vergt niet alleen een aangepast inhoudelijk programma, maar ook initiatieven om armen toe te leiden tot deze opleiding. Het is dan ook belangrijk dat organisaties die toeleiden tot deze opleiding erkend en gesubsidieerd worden. De opleiding dient ook gekoppeld te worden aan de tewerkstelling. Het is dan ook de bedoeling dat in alle beleidsdomeinen initiatieven genomen worden waarvan naderhand de modaliteiten bepaald worden.

4. Een structureel kader op Vlaams niveau

Armoede heeft te maken met problemen op verschillende domeinen tegelijk. Vanuit meerdere beleidsdomeinen moeten maatregelen genomen worden. Om een doelmatig en inclusief beleid ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting te realiseren willen we een aantal instrumenten inzetten.

Een coördinerend minister moet bewaken dat er wordt samengewerkt vanuit dezelfde kijk op armoede. Er mogen geen maatregelen genomen worden die elkaar tegenwerken of nieuwe problemen veroorzaken.

De deelname aan de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie door de Vlaamse regering levert een bijdrage tot de noodzakelijke dialoog met de federale en andere gewest- en gemeenschapsoverheden. Deze samenwerking wordt nog verder uitgebouwd via het Steunpunt tot bestrijding van de Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting, opgericht in het kader van het Samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten van 10 juli 1999.

In een jaarlijks actieplan worden alle inspanningen gebundeld die de verschillende Vlaamse ministers zullen leveren om armoede te bestrijden. Aandacht gaat naar maatregelen op korte en langere termijn alsook naar de modaliteiten van evaluatie van het gevoerde beleid. De behoeften en prioriteiten van de armen worden mee opgenomen. Wetenschappelijke inzichten zorgen voor een stevige basis.

De opvolging van de jaarlijkse actieplannen gebeurt door de dubbele structuur van een permanent overleg armoedebestrijding en de congressen. Daar wordt de dialoog tussen beleidsverantwoordelijken, de armen zelf, vertegenwoordigers uit het middenveld en de wetenschap gevoerd.

Het permanent overleg armoedebestrijding wordt systematisch en structureel georganiseerd en zal bestaan uit twee vormen. Het verticaal overleg is het overleg binnen elk beleidsdomein. Binnen elk beleidsdomein worden armoedebestrijdende maatregelen genomen. Daarbij wordt rekening gehouden met de mogelijke gevolgen voor de zwakste groepen in de samenleving. Om de doelmatigheid van het beleid te verhogen, werkt de bevoegde minister en administratie samen met de armen en het werkveld. De wijze waarop die samenwerking wordt ingevuld wordt onderling afgesproken.

Het horizontaal overleg maakt dat er interdepartementaal met elkaar overleg wordt gepleegd. Ervaringen en kennis kunnen uitgewisseld worden en leemtes in het verticaal overleg kunnen gesignaleerd worden.

Voor het creëren van een maatschappelijk en politiek draagvlak is het noodzakelijk het beleid inzake armoedebestrijding ook op een, voor een groter publiek toegankelijk, forum te bespreken. Vandaar dat er elk voor- en najaar een congres wordt georganiseerd. De doestelling van beide congressen is evenwel verschillend. In het voorjaar staat de concrete praktijk van armoedebestrijding centraal. De evaluatie van die concrete praktijk over meerdere jaren moet een indicatie vormen voor de vooruitgang die er al dan niet geboekt wordt. In het najaar wordt een wetenschappelijke, eerder toekomstverkenkende aanpak vooropgesteld. De analyse en vooruitblik op lange termijn staat hier centraal.

De timing van de congressen sluit aan bij de traditionele besluitvormingsprocedure binnen de Vlaamse Gemeenschap. In het voorjaar hebben alle betrokkenen reeds kennis genomen van het jaarlijks Vlaams actieplan armoedebestrijding en worden de plannen voor de begroting van het volgende jaar opgemaakt.

DEEL II. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELLEN

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Het beleid ten aanzien van de armen is op grond van artikel 5, § 1, II, 2° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Een Vlaams armoedebeleid kan pas doelmatig zijn als rekening wordt gehouden met wat zich in deze context afspeelt op andere beleidsniveaus. Overeenstemming is nodig tussen zowel het Europese, federale als lokale beleid. Binnen deze contouren stippelt Vlaanderen haar eigen regionaal armoedebeleid uit.

Armoedebestrijding is een beleidsthema dat in België beleidsinitiatieven vraagt van zowel de gemeenschappen, gewesten en de federale overheid. Voor hun bevoegdheden nemen zij ten volle de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en uitvoeren van hun beleid inzake armoedebestrijding, en voor het voeren van de dialoog met de armen. Zij hebben zich in het “Samenwerkingsakkoord” allen er zich toe verbonden dergelijk beleid te voeren en dit beleid op elkaar af te stemmen. Om te zorgen voor samenhang, uitwisseling en bundeling (ook naar het Europees niveau) werd ondermeer een interministeriële conferentie “Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie” en het Steunpunt tot bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting opgericht. Dit samenwerkingsakkoord biedt dus mee het kader voor dit decreet.

Artikel 2

Indien men een doelgericht en doelmatig beleid wil uitstippelen, dan is een beschrijving en afbakening van de kernbegrippen noodzakelijk. Artikel 2 defi-

nieert een aantal basisbegrippen van het armoede-decreet.

Armoede betekent een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, dat de armen scheidt van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving en waarbij ze niet op eigen kracht deze kloof kunnen overbruggen.

Mensen die zich in een dergelijke situatie bevinden, worden *armen* genoemd.

Armen moeten kunnen deelnemen aan het beleid. Een erkenning van organisaties op verschillende niveaus is van primordiaal belang.

Armen en andere personen kunnen zich verenigen met als doel bij te dragen tot de armoedebestrijding vanuit de eigen ervaring. Wanneer deze vereniging onder andere voldoet aan zes concrete doelstellingen (armen samenbrengen in groep, armen het woord geven, werken aan de maatschappelijke emancipatie van de armen, werken aan maatschappelijke structuren, vormingsactiviteiten en de dialoog organiseren en armen blijven zoeken) is ze een “*vereniging waar armen het woord nemen*” die op een ondersteuning kan rekenen.

Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen ondersteunt en coördineert de activiteiten van deze verenigingen. Het functioneert als gesprekspartner van de overheid. Deze armen en hun respectievelijke organisaties vormen de *doelgroep* van het armoedebeleid.

Een belangrijke schakel in de hulp- en dienstverlening aan de armen zijn de opgeleide *ervaringsdeskundigen in de armoede*. Vanuit hun eigen beleving en vanuit de opleiding ervaringsdeskundige verwerven ze de nodige inzichten en vaardigheden en leveren zo een waardevolle bijdrage aan de armoedebestrijding op alle niveaus.

De Vlaamse regering kiest expliciet voor de *participatie* van armen aan het beleid. De kansarmen worden, waar mogelijk en gewenst, betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsinitiatieven die hen aanbelangen.

De aangewezen werkwijze hiertoe is de *dialoog*. Deze dialoog biedt de garantie dat het gevoerde beleid ook ingebed is in de strategieën van de armsten in hun verzet tegen de armoede. Hierbij is de samenwerking tussen alle betrokken *actoren* een noodzaak.

HOOFDSTUK II

Uitgangspunten

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de uitgangspunten van het Vlaams armoedebeleid, zoals ook weergegeven in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Uitgangspunten zijn het waarborgen van de toegang van elke burger tot de economische, sociale en culturele rechten zoals vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet ; het voorkomen, verminderen en oplossen van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en het mogelijk maken en versterken van de deelname aan het beleid van alle betrokken overheden en personen, vooral van de armen.

Artikel 4

In dit artikel worden de kenmerken en kernopdrachten van het Vlaams armoedebeleid omschreven. Het armoedebeleid is een inclusief, gecoördineerd en samenhangend beleid.

Met het multi-aspectuele karakter van sociale insluiting als vertrekbasis is het logisch te kiezen voor een meersporenbeleid. Op alle beleidsdomeinen dient, vanuit een partnerschap tussen alle betrokken actoren, aandacht te gaan naar de preventie en bestrijding van armoede. Partnerschap met de armen is een noodzaak. De beleidsmaatregelen moeten echter deel uitmaken van een samenhangend plan. Er moet afstemming en coördinatie zijn tussen de initiatieven die op de diverse beleidsdomeinen en op de verschillende bestuursniveaus genomen worden.

HOOFDSTUK III

Coördinatie en organisatie

Artikel 5

Alle inspanningen die vanuit de verschillende beleidsdomeinen genomen worden om armoede te bestrijden worden gebundeld in een jaarlijks actie-

plan. Aandacht gaat zowel naar de maatregelen op korte en lange termijn alsook naar de modaliteiten van evaluatie van het gevoerde beleid. De behoeften en prioriteiten van de armen worden mee opgenomen. Wetenschappelijk onderzoek zorgt voor een stevige basis.

Artikel 6

Dit artikel geeft nadere uitleg over de plaats en de rol van de Vlaamse administratie in de uitvoering van het armoedebeleid. De Vlaamse regering geeft de Vlaamse administratie de opdracht om het armoedebeleid voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren en geëigende initiatieven te nemen om de doelgroepen en het werkveld te laten deelnemen aan het beleid.

Artikel 7

Om het armoedebeleid te bevorderen, te bewaken en te evalueren wordt een permanent overleg armoedebestrijding opgericht. Dit permanent overleg omvat zowel een verticaal als horizontaal overleg. Binnen elk beleidsdomein moeten armoedebestrijdende maatregelen genomen worden, rekening houdend met de mogelijke gevolgen voor de zwakste groepen in de samenleving. Daarnaast is het noodzakelijk dat personeelsleden binnen de administratie regelmatig met elkaar overleggen.

De Vlaamse regering kan voorwaarden bepalen omtrent de werking en wijze van rapporteren.

HOOFDSTUK IV

Ondersteunen

AFDELING 1

Verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 8

Dit artikel omschrijft de algemene en bijzondere voorwaarden waarmee verenigingen waar armen het woord nemen zich onderscheiden. De voorwaarden bevatten zowel de juridische werkvorm,

de beschrijving van de opdrachten en activiteiten en de verhouding tot een Vlaams netwerk.

Artikel 9

Ter ondersteuning van de uitvoering van hun opdrachten voorziet de Vlaamse regering in middelen op het geëigende programma en basisallocatie van de begroting en sluit hiervoor een overeenkomst af met een Vlaams netwerk.

Artikel 10

De Vlaamse regering kan voorwaarden bepalen omtrent de wijze van inhoudelijke en financiële ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen.

AFDELING 2

Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 11

Om de communicatie met en de betrokkenheid van de doelgroepen en hun organisaties bij het Vlaamse armoedebeleid te verzekeren, sluit de Vlaamse regering een overeenkomst met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt de taak en opdrachten van het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

Het Vlaams netwerk heeft als taak te zorgen voor de samenwerking tussen de verenigingen en voor de organisatie van gemeenschappelijke diensten en acties. Daarnaast heeft het als opdracht de vertegenwoordigers van de georganiseerde doelgroepen de mogelijkheid te bieden om visies en standpunten ten aanzien van het Vlaamse beleid en de Vlaamse samenleving te overleggen en kenbaar te maken.

Artikel 13

Artikel 13 omschrijft de concrete uitwerking van de opdrachten van het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen naar de respectieve doelgroep toe.

De wijze waarop het Vlaams netwerk haar opdrachten zal uitvoeren, wordt beschreven in een meerjarenplan.

Artikelen 14 en 15

Ter ondersteuning van de uitvoering van haar opdrachten, voorziet de Vlaamse regering in middelen op de begroting. De subsidie wordt toegekend op basis van het door het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen ingediende meerjarenplan.

AFDELING 3

Ervaringsdeskundigen in de armoede

Jaren van armoedebestrijding maken ons duidelijk dat er een diepe kloof is tussen enerzijds de armen zelf en anderzijds het beleid en de werkers uit alle voorzieningen waar armen mee in aanraking komen. Ondanks veel goede en zware inspanningen slagen deze laatste er moeilijk in om de noodzakelijke verbinding te leggen met armen, omwille van de fundamentele verschillen in positie.

Deze missing link stelt de nood scherp om in alle sectoren van het maatschappelijk gebeuren mensen in te schakelen, die vertrekken vanuit hun eigen beleving van armoede en de logica achter hun ontwikkelde overlevingsstrategieën begrijpen en kunnen overbrengen.

Artikel 16 wil de doelstelling nastreven om opgeleide ervaringsdeskundigen te werk te stellen in alle beleidsdomeinen zoals onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg, enz. De Vlaamse regering zal in uitvoering van dit artikel opdrachten, functies, sectoren, aantallen en verloning nader bepalen.

De opleiding voor de ervaringsdeskundigen wil een proces zijn waarin armen hun eigen armoede-ervaringen verwerken via de analyse van hun eigen levensgeschiedenis. Zo krijgen ze de mogelijkheid hun individuele geschiedenis en hun oplossingen te

spiegelen en te toetsen aan andere armoede-ervaringen en aan een breder maatschappelijk kader. Zo komen ze van individuele belevingen en oplossingen tot algemene analyses en oplossingen.

De opleiding en tewerkstelling worden gekoppeld opdat de armen zo de gepaste inzichten, vaardigheden en houdingen kunnen verwerven. Op die manier worden ze een belangrijke schakel in de hulp- en dienstverlening aan armen en kunnen ze een relevante bijdrage leveren aan de armoedebestrijding op alle niveaus.

Vandaar bepaalt artikel 17 dat de Vlaamse regering organisaties voor coördinatie en toeleiding tot de opleiding van ervaringsdeskundige in de armoede kan erkennen en subsidiëren.

Deze coördinatiefunctie houdt concreet in :

1. het opstarten, de verdere uitbouw en de structurele verankering van de opleiding, de tewerkstelling en de beleidsbetrokkenheid ;
2. het bewaken en bijsturen van de krachtlijnen van het project naar alle betrokken actoren ;
3. permanente sensibilisering via vorming en informatie van burgers, diensten en het beleid ;
4. zorg dragen voor de blijvende samenhang tussen alle betrokkenen ;
5. het creëren van een ondersteunings- en opvolgingssysteem voor de tewerkgestelde ervaringsdeskundigen.

AFDELING 4

Projecten

Artikel 18

Een maatschappij in ontwikkeling brengt risico's met zich mee voor nieuwe vormen van uitsluiting. Om het beleid inzake de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting dynamisch en innovatief te houden, worden de bestaande niet-gereguleerde toelagen als experimentele projectsubsidie in dit decreet geïntegreerd.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 19

De Vlaamse regering kan op basis van dit artikel de verschillende artikelen afzonderlijk in werking laten treden.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid,
en Gelijke kansen*

Mieke VOGELS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de armoedebestrijding

DE VLAAMSE REGERING

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke kansen ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° armoede : een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, dat de armen scheidt van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving en waarbij ze niet op eigen kracht deze kloof kunnen overbruggen ;
- 2° arme : persoon die zich bevindt in armoede ;
- 3° doelgroepen : personen die in armoede leven of geleefd hebben ;
- 4° vereniging waar armen het woord nemen : een vereniging van overwegend armen en andere personen met als doel bij te dragen tot de armoedebestrijding vanuit de eigen ervaring via de realisatie van zes concrete doelstellingen : armen samenbrengen in groep, armen het woord geven, werken aan de maatschappelijke emancipatie van armen, werken aan maatschappelijke structuren, vormingsactiviteiten en de dialoog organiseren en armen blijven zoeken ;
- 5° ervaringsdeskundige in de armoede : persoon die armoede heeft ervaren, deze ervaring heeft verwerkt en verruimd en via een opleiding houdingen, vaardigheden en methoden kreeg aangereikt om de verruimde armoede-ervaring deskundig aan te wenden in één of meerdere sectoren van de armoedebestrijding ;

- 6° Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen : de ondersteuningsstructuur voor de participatie van armen en hun verenigingen aan het beleid ;
- 7° participatie : de deelname aan het maatschappelijk leven met het oog op het individuele en collectieve welzijn, waardoor men de persoonlijke controle op de eigen leefsituatie en op de externe factoren die deze leefsituatie bepalen verhoogt ;
- 8° dialoog : de dialoog is een participatieproces waarbij armen actief deelnemen aan de uitwisseling over en de bespreking van een bepaald thema, om uiteindelijk te komen tot beleidsvoorstellen ;
- 9° actoren : alle bij de armoedebestrijding betrokken overheden ;
- 10° particuliere organisaties en armenverenigingen ;

HOOFDSTUK II

Uitgangspunten

Artikel 3

§ 1. Het Vlaamse armoedebeluid moet de voorwaarden creëren om :

- 1° de toegang van elke burger tot de economische, sociale en culturele rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet, te waarborgen ;
- 2° armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting te voorkomen, te verminderen en op te lossen.

§ 2. Het Vlaamse armoedebeluid moet de deelname mogelijk maken en versterken van alle betrokken overheden en personen, vooral van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid.

Artikel 4

§ 1. Het armoedebeluid is een inclusief beleid. Op de verschillende beleidsdomeinen en niveaus moeten doelgerichte acties ondernomen worden vanuit een partnerschap tussen alle betrokken actoren. Partnerschap met de armen is een noodzaak.

§ 2. Het armoedebeluid is een gecoördineerd en samenhangend beleid. Voor de uitvoering van dit beleid voorziet de Vlaamse regering in :

- 1° het uitwerken van maatregelen in de diverse beleidsdomeinen ;
- 2° de coördinatie tussen beleidsdomeinen ;
- 3° het overleg en de coördinatie tussen de betrokken actoren, vermeld in artikel 4, § 1 ;
- 4° de ondersteuning van de participatie van de doelgroepen.

HOOFDSTUK III

Coördinatie en organisatie

Artikel 5

§ 1. Voor de coördinatie van het Vlaamse armoedebeleid stelt de Vlaamse regering een coördinerend minister aan.

§ 2. De Vlaamse regering stelt binnen de negen maanden na haar aantreden een actieplan armoedebestrijding op. Dit actieplan komt tot stand met participatie van de doelgroepen en omschrijft de planning van de beleidsmaatregelen op korte en langere termijn, alsook de modaliteiten van evaluatie van het gevoerde beleid.

§ 3. De Vlaamse regering rapporteert bij een actualisering van het actieplan armoedebestrijding aan het Vlaams parlement.

§ 4. De Vlaamse regering zal voor de ondersteuning van het armoedebeleid, opdracht geven tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek inzake armoede.

Artikel 6

De Vlaamse regering geeft opdracht aan alle diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, om :

1° het armoedebeleid binnen hun sector voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren ;

2° de geëigende initiatieven te nemen om de doelgroepen en het werkveld aan dit beleid te laten participeren.

Artikel 7

Om het armoedebeleid in alle sectoren te bevorderen, op elkaar af te stemmen, te bewaken en te evalueren wordt een permanent armoedeoverleg opgericht. De Vlaamse regering bepaalt de werking en de wijze van rapporteren.

Artikel 8

De Vlaamse regering voorziet binnen de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in de nodige middelen om de opdrachten vermeld in artikelen 6 en 7 te realiseren.

HOOFDSTUK IV

Ondersteuning

AFDELING 1

Verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 9

Verenigingen waar armen het woord nemen kunnen ondersteuning krijgen als ze voldoen aan volgende voorwaarden :

- 1° opgericht zijn als een vereniging zonder winstoogmerk, overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 ;
- 2° in hun werking voldoende participatie garanderen ;
- 3° in hun werking en structuur openstaan voor de verschillende maatschappelijke verbanden en groepen en dit zonder onderscheid van ethnische, politieke, filosofische of levensbeschouwelijke aard ;
- 4° armen samenbrengen in groep ; armen het woord geven ; werken aan de maatschappelijke emancipatie van armen ; werken aan maatschappelijke structuren ; vormingsactiviteiten en de dialoog organiseren en armen blijven zoeken ;
- 5° minstens één jaar werkzaam zijn inzake armoedebestrijding ;
- 6° de activiteiten uit voeren overeenkomstig de regels die door de Vlaamse regering worden bepaald ;
- 7° toetreden tot het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, waarmee de Vlaamse regering een overeenkomst heeft afgesloten.

Artikel 10

Binnen de beschikbare begrotingskredieten verleent de Vlaamse regering, via een overeenkomst met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, ondersteuning aan de verenigingen voor de uitvoering van activiteiten conform artikel 9, 6°.

Artikel 11

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen.

AFDELING 2

Vlaamse netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 12

§ 1. Ter ondersteuning van het participatieproces van armen aan het armoedebeloid sluit de Vlaamse regering een overeenkomst af met een Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

§ 2. De overeenkomst bevat de omschrijving van de opdracht van het netwerk en de wijze waarop de verenigingen ondersteuning krijgen van dit netwerk.

Artikel 13

§ 1. Het in artikel 12 vermelde Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft tot taak de activiteiten van de verenigingen waar armen het woord nemen te ondersteunen en te coördineren. Daartoe organiseert het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen overleg en ervaringsuitwisseling tussen de verenigingen en bevordert het gemeenschappelijke initiatieven ten behoeve van de verenigingen.

§ 2. Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft minstens de volgende opdrachten :

- 1° functioneren als gesprekspartner van de overheid ;
- 2° ondersteunen en coördineren van de activiteiten van verenigingen waar armen het woord nemen ;
- 3° organiseren van overleg en ervaringsuitwisseling tussen de verenigingen ;
- 4° bevorderen van de gemeenschappelijke initiatieven ten behoeve van de verenigingen ;

Artikel 14

De wijze waarop het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen haar opdrachten zal uitvoeren wordt beschreven in een meerjarenplan dat wordt opgemaakt voor een periode van drie jaar. De Vlaamse regering bepaalt de inhoudelijke vereisten waaraan het meerjarenplan moet voldoen.

Artikel 15

De Vlaamse regering bepaalt nadere regels inzake subsidiëring van het Vlaams netwerk.

Artikel 16

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kent de Vlaamse regering aan het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen subsidies toe op basis van het ingediende meerjarenplan.

AFDELING 3

Ervaringsdeskundigen in de armoede

Artikel 17

In alle sectoren waarmee armen worden geconfronteerd worden initiatieven genomen voor de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede.

De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten voor tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede in alle sectoren van de armoedebestrijding.

Artikel 18

De Vlaamse regering kan organisaties voor coördinatie en toeleiding tot de opleiding van ervaringsdeskundigen in de armoede erkennen en subsidiëren. Zij bepaalt daartoe de nodige regels.

De coördinatie bestaat in het scheppen van de voorwaarden voor de organisatie van de opleiding, de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen, de sensibilisering voor de opleiding en het bewaken van de kwaliteit ervan.

AFDELING 4

Projecten

Artikel 19

§ 1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten en aanvullend op de reguliere subsidies, zoals bepaald in artikelen 10, 16 en 18, wendt de Vlaamse regering middelen aan om projecten met een experimenteel, aanvullend en/of vernieuwend karakter te ondersteunen.

§ 2. Deze projecten kunnen worden uitgevoerd zowel door de verenigingen waar armen het woord nemen, het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen als door andere actoren.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor de toekenning van deze projectsubsidies.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 20

De Vlaamse regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Artikel 21

De bepalingen van dit decreet zullen afgestemd worden op visies en toekomstige regelgeving op het lokaal sociaal beleid.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, en Gelijke kansen,

Mieke VOGELS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

***ADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN DECREET
BETREFFENDE DE ARMOEDEBESTRIJDING***

Brussel, 12 december 2001
MDadviesArmoededecreet

De Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen heeft de Raad op 16 november 2001 om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet betreffende de armoedebestrijding.

VOORAF

Het voorgelegde voorontwerp van decreet is een kaderdecreet waaraan de Vlaamse regering nadere invulling zal geven. Gezien de draagwijdte van nader te regelen aangelegenheden dringt de Raad erop aan van de uitvoeringsbesluiten in kennis te worden gesteld om, ingeval dit aangewezen is, de mogelijkheid te behouden vooralsnog zijn reactie dienaangaande te formuleren.

ALGEMEEN

De Raad heeft reeds in 1995 in zijn aanbeveling over de aanpak van de armoede in Vlaanderen gesteld dat de betrokkenheid van de doelgroep bij de conceptie en de uitwerking van een armoedebeleid op elk beleidsniveau essentieel is. De noden en behoeften zoals ze door de armen worden gevoeld dienen volgens de Raad het uitgangskader te vormen voor het uittekenen van een beleid. Het verwezenlijken van de betrokkenheid vergt bijzondere inspanningen zowel vanuit het beleid als vanuit de armste bevolkingslagen zelf.

De Raad kan dan ook het opzet van het voorgelegde voorontwerp van decreet onderschrijven in de mate hierdoor de ondersteuning van de armen voor hun inbreng bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsinitiatieven die hen aanbelangen, verzekerd wordt.

In dit verband onderlijnt de Raad dat het voeren van een beleid ter bestrijding van de armoede een integrale aanpak vergt en een gecoördineerd ageren in tijd en ruimte en dit op alle *beleidsdomeinen*. De finaliteit van elk beleid ter bestrijding van armoede moet erin bestaan de armen te verzekeren van hun waardigheid door hen een volwaardige participatie in de samenleving te verzekeren. Dit kan niet enkel door hun individuele situatie te verbeteren maar evenzeer door de samenleving globaal toegankelijker te maken voor de armste bevolkingslagen waardoor stigmatisatie en segregatie meteen wordt afgezwakt. De verenigingen waar armen het woord nemen moeten gestimuleerd worden om, gezien de dynamiek in het armoedeverijnsel, blijvend op zoek te gaan naar de arme. Het is immers een gekend fenomeen dat armoede ertoe neigt zich te verbergen. Het daadwerkelijk bereik van de arme is de maatstaf van een armoedebeleid, alle structuren die hiertoe worden opgezet zijn instrumenteel.

Voor de Raad is de coördinatie van het armoedebeleid tussen de verschillende *beleidsniveaus* cruciaal, zo ook tussen het lokale niveau en de overige beleidsechelons. De invulling van de afstemming tussen het lokale sociale beleid en het armoedebeleid zoals bedoeld in het voorgelegde voorontwerp van decreet blijft afwezig in afwachting van toekomstige ontwikkelingen in regelgeving op het vlak van het lokaal sociaal beleid. In dit verband onderkent de Raad dat de bundeling van middelen in het Gemeentefonds (ondermeer waarborggedeelte van het Sociaal Impulsfonds) de gemeenten toelaat op meer autonome wijze hun beleid vorm te geven.

Dit betekent echter niet dat de subsidiariteit zo ver kan gaan dat gemeentelijke beleidsacties die men op Vlaams niveau prioritair acht – in casu beleid gericht op bestrijding van armoede en achterstelling die via het SIF werd mogelijk gemaakt – een manke uitvoering zouden kennen. Hiertoe dient er ondermeer over gewaakt dat de bundeling van middelen in het Gemeentefonds er niet toe leidt dat de fondsen die lokale overheden daadwerkelijk inzetten voor armoedebestrijding lager zouden uitvallen dan voorheen. Immers, het opgaan van voorheen toegewezen middelen – in casu voor bestrijding van armoede en achterstelling – in een ruimer lokaal algemeen fonds opent de mogelijkheid tot de aanwending ervan voor alternatieve beleidsdoelstellingen. De expertise die op lokaal niveau intussen aanwezig is inzake sociaal beleid, ondermeer via betrokkenheid bij de SIF-beleidsplannen, dient verder te kunnen worden uitgebouwd. Ook de lokale fora waar actoren betrokken worden bij de concretisering van in casu het armoedebeleid hebben blijvend een belangrijke rol te vervullen.

Het decreet met betrekking tot het lokaal sociaal beleid dient bovengenoemde krachtlijnen vast te leggen.

De Raad dringt aan op een *structurele betrokkenheid* van het brede middenveld, en in het bijzonder van de sociale partners, bij de voorbereiding en evaluatie van het armoedebeleid. De structuur van het permanent armoedeoverleg zoals voorzien in het voorontwerp van decreet kan hiertoe worden aangewend mits de beoogde congressen daadwerkelijk worden ingevuld als overlegmomenten tussen beleidsverantwoordelijken, de armen zelf, vertegenwoordigers van het middenveld en academici. De Raad stelt voor dat het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen niet alleen zou functioneren als gesprekspartner van de overheid maar evenzeer als gesprekspartner van het brede middenveld.

UITGANGSPUNTEN

De in het voorgelegde voorontwerp van decreet geformuleerde uitgangspunten werden eveneens door de Raad reeds naar voor geschoven en kunnen dan ook worden onderschreven.

De Raad dringt er op aan dat bij de uitgangspunten in het decreet de noodzakelijk gedifferentieerde territoriale aanpak van de armoede eveneens zou worden opgenomen naast de vermelde leidende principes als preventie, inclusiviteit, coördinatie, participatie en veilig stellen van sociale grondrechten. Een aangepaste territoriale aanpak laat toe meer doelmatig en doeltreffend een antwoord te bieden aan diverse vormen van ruimtelijk geconcentreerde armoede en aan meer verspreide, minder zichtbare armoede.

Daarnaast is het aangewezen om in het decreet expliciet te vermelden dat ook in coördinatie tussen diverse bestuursniveaus wordt voorzien.

COORDINATIE EN ORGANISATIE

De voorgestane aanpak van de armoede vergt aangepaste structuren.

De procedure met betrekking tot het actieplan armoedebestrijding vergt enige verduidelijking. Volgens het decreet wordt vermeld actieplan opgesteld binnen de negen maanden na het aantreden van de Vlaamse regering. De Vlaamse regering rapporteert bij een actualisering van het plan. Het lijkt aangewezen, zoals verwoord in de Memorie van Toelichting, in het decreet op te nemen dat het actieplan jaarlijks wordt geactualiseerd op de wijze zoals voorzien in het decreet. Hierdoor wordt mogelijk immobilisme vermeden.

De Raad dringt erop aan dat een grondige evaluatie wordt gemaakt van de huidige structuren binnen de Vlaamse administratie die betrokken zijn bij de voorbereiding van een armoedebelief vooraleer nieuwe initiatieven in deze te ontwikkelen.

ONDERSTEUNING

De ondersteuningsvoorwaarden voor **verenigingen waar armen het woord** nemen dienen sluitend te worden geformuleerd. In de voorwaarde met betrekking tot de participatie die verenigingen dienen te garanderen blijft de beoogde hoegrootheid van deze participatie sterk vatbaar voor interpretatie (art. 9, 2°).

Artikel 9, 5° heeft betrekking op de tijdsduur dat een vereniging werkzaam moet zijn inzake *armoedebestrijding*. Het lijkt aangewezen, in het licht van de taakstelling van de verenigingen, een meer aangepaste omschrijving te geven van het object van de werking van de verenigingen. Preventie, participatie en sensibilisering zijn kernelementen in de werking van de verenigingen, die als zodanig ook in het decreet kunnen worden benoemd.

Artikel 9, 6° stelt als ondersteuningsvoorwaarde dat verenigingen activiteiten dienen uit te voeren overeenkomstig *de regels die door de Vlaamse regering* worden bepaald. De concordantie tussen gestelde voorwaarde en de betrachting van het voorontwerp van decreet om het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen een sleutelrol te geven in het functioneren van de verenigingen is niet duidelijk en kan haaks komen te staan op de eigen dynamiek van de verenigingen.

Meer algemeen stelt de Raad vast dat de Vlaamse regering steeds nadere regels voor ondersteuning kan vastleggen zodanig dat de opgesomde, decretaal verankerde, ondersteuningsvoorwaarden ook geen algemene appreciatie toelaten van de gestelde vereisten ten aanzien van verenigingen waar armen het woord nemen. In het algemeen wil de Raad ervoor waarschuwen de ondersteuningsvoorwaarden niet dermate te vermenigvuldigen dat de toegangsdrempel voor verenigingen zodanig hoog zou komen te liggen dat de dynamiek die inherent is aan de werking van vermelde verenigingen zou gefnuikt worden.

De Raad dringt erop aan dat ook met betrekking tot het **Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen** de voorwaarden waaraan deze structuur moet voldoen in het decreet zouden worden opgenomen (bvb. openheid, dekkingsgraad, relatie tot andere actoren,...). Het exclusief karakter van het netwerk dient in het decreet ondubbelzinnig te worden vastgelegd.

Wil het Vlaams netwerk als hoeksteen in de voorgestelde regeling daadwerkelijk functioneren dient de nodige aandacht te worden besteed aan mogelijke tegenstrijdigheden in zijn taakstelling ten aanzien van de verenigingen. Immers, het Vlaams netwerk is ten aanzien van de verenigingen zowel belangenbehartiger, toezichthouder als kanalisator van de ondersteuning. Rechter en partij-situaties in hoofde van het centraal element in de opgezette structuur zijn dan ook niet uitgesloten. Precies om mogelijke tegenstrijdigheden in de taakstelling te vermijden worden binnen andere beleidsdomeinen deze taken van mekaar gescheiden.

De Raad onderschrijft het belang van **ervaringsdeskundigen in de armoede** in de aanpak van de armoedeproblematiek.

Idealiter dient de inzet van ervaringsdeskundigen onder een dubbele vorm mogelijk te worden gemaakt. Vooreerst dienen personen die vanuit hun eigen midden met armoede geconfronteerd worden de mogelijkheid te krijgen zich via een geëigend opleidingstraject tot ervaringsdeskundige in de armoede te kunnen ontwikkelen. Een rotatie van ervaringsdeskundigen gekoppeld aan doorgroeimogelijkheden voor uittrekders lijkt aangewezen. Daarnaast dient het mogelijk te zijn binnen het functioneren van verenigingen waar armen het woord nemen ervaringsdeskundigheid, in welke vorm en waar verworven dan ook, blijvend te valoriseren.

De Raad kan de voorziene ondersteuning van **projecten** zoals bedoeld in het voorontwerp van decreet onderschrijven op uitdrukkelijke voorwaarde dat deze een experimenteel, aanvullend en/of vernieuwend karakter hebben. De uitvoeringsbesluiten dienen deze voorwaarde op strikte wijze te concretiseren.

Detail: In artikel 19, §1 dienen vermelde artikelen te worden verbeterd als “artikelen 10, 16 en 18”

SLOTOPMERKING

Wat de rechtszekerheid betreft heeft de Raad vragen bij de formulering en de interpretatie van het laatste artikel van het voorontwerp van decreet. Duidelijkheidshalve, indien de Vlaamse regering een aanpassing van voorgelegde bepalingen zou willen doorvoeren om welke redenen dan ook kan dit niet anders dan via een wijziging van het decreet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 32.844/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 9 januari 2002 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de armoedebestrijding", heeft op 23 april 2002 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een kader te creëren voor het Vlaamse armoedebeleid.

In hoofdstuk I worden een aantal begrippen gedefinieerd.

In hoofdstuk II worden een aantal uitgangspunten vastgesteld. Zo wordt o.m. bepaald dat het Vlaamse armoedebeleid gevoerd moet worden met de deelname van alle betrokken overheden en personen, en met name van de personen zelf die in armoede leven.

Hoofdstuk III bevat bepalingen i.v.m. de coördinatie en de organisatie van het Vlaamse armoedebeleid. Er wordt o.m. voorzien in de aanstelling door de Vlaamse regering van een coördinerend minister, en in het opstellen door de regering van een actieplan armoedebestrijding. Voorts bevat het ontwerp bepalingen die erop gericht zijn alle diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap te betrekken bij het armoedebeleid. Ook wordt een permanent armoedeoverleg opgericht.

Hoofdstuk IV, dat handelt over de ondersteuning van de armen, bevat bepalingen i.v.m. de subsidiëring van verenigingen waar armen het woord nemen en van een Vlaams netwerk van dergelijke verenigingen. Ook wordt voorzien in middelen ter bevordering van de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede. Ten slotte wordt voorzien in de subsidiëring van projecten uitgevoerd door verenigingen waar armen het woord nemen, door het Vlaams netwerk of door andere actoren.

ALGEMENE OPMERKINGEN

2. Op tal van plaatsen mist het ontwerp de scherpte en de helderheid eigen aan een normatieve tekst.

Bepalingen met een louter programmatorische draagwijdte, die niet meteen een wijziging van de rechtsorde met zich brengen, kunnen beter achterwege gelaten worden. De tekst zou vanuit dit oogpunt aan een grondige herziening onderworpen moeten worden.

3. Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, beoogt het ontwerp van decreet een "kader" tot stand te brengen voor de uitvoering van het Vlaamse armoedebeleid. Nog volgens de toelichting zorgt het ontworpen decreet voor een "decretale verankering" van de verschillende initiatieven die met betrekking tot armoedebestrijding door de Vlaamse regering genomen worden.

Het ontworpen decreet kan aldus opgevat worden als een "kaderdecreet", d.w.z. een decreet dat zich grotendeels beperkt tot het bieden van een rechtsgrond voor het uitwerken van een beleid door de Vlaamse regering, zonder zelf de inhoudelijke krachtlijnen van dat beleid vast te stellen.

Enkele voorbeelden kunnen het voorgaande illustreren.

Zo bepaalt artikel 4, § 2, 1°, dat de Vlaamse regering voorziet in "het uitwerken van maatregelen in de diverse beleidsdomeinen". Die bepaling bevat geen enkele aanwijzing over de aard van de maatregelen die genomen moeten worden. Indien het de bedoeling zou zijn om met die bepaling alleen maar te benadrukken dat het armoedebeleid op alle beleidsdomeinen gevoerd moet worden, dan lijkt het veeleer om een overbodige bepaling te gaan : de Vlaamse regering is immers bevoegd voor "alle beleidsdomeinen", en de ontworpen tekst voegt daaraan niets toe.

Een ander voorbeeld van een zeer ruime bepaling is die van artikel 17, tweede lid. Naar luid van die bepaling stelt de Vlaamse regering de nadere regels vast voor "tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede in alle sectoren van de armoedebestrijding". Ook hier wordt nauwelijks aangegeven om welk soort maatregelen het kan gaan.

Overeenkomstig de beginselen die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht regelen, dienen de essentiële bestanddelen van een regeling door de decreetgever te worden vastgesteld. Het staat aan de decreetgever om te oordelen of het te dezen verantwoord is om te voorzien in opdrachten aan de Vlaamse regering die ruimer zijn dan gebruikelijk.

32.844/3

4. Zeker wat de bepalingen van hoofdstuk IV betreft, dienen de opdrachten aan de Vlaamse regering gepreciseerd te worden. Die bepalingen hebben betrekking op het verlenen van subsidies. Het vaststellen van de criteria voor het verlenen van de subsidies wordt telkens vrijwel volledig aan de regering overgelaten (zie met name de artikelen 11, 15, 18, eerste lid, en 19, § 3).

Om verenigbaar te zijn met de voornoemde beginselen die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht regelen, zou het ontwerp met een grotere nauwkeurigheid moeten bepalen waarvoor subsidies kunnen worden toegekend.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

5. Volgens dit artikel regelt het ontworpen decreet een gemeenschaps-aangelegenheid.

In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat het armoedebeleid deel uitmaakt van het beleid inzake maatschappelijk welzijn, en dat het dus gaat om een aangelegenheid die op grond van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Zoals het armoedebeleid in het ontworpen decreet is geconcipieerd, gaat het echter om een beleid dat op alle beleidsdomeinen gevoerd moet worden. Blijkbaar is het de bedoeling dat het Vlaamse armoedebeleid meer is dan alleen maar een beleid inzake bijstand aan personen.

Die opvatting blijkt ook uit het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid, ondertekend op 5 mei 1998. De daarin gemaakte afspraken hebben niet enkel betrekking op de aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

In die omstandigheden kan in artikel 1 beter geschreven worden dat het ontworpen decreet een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid regelt. De bezwaren die gewoonlijk tegen een dergelijke formulering opgeworpen worden, moeten het in dit geval afleggen tegen de vaststelling dat het gemeenschaps- en het gewestbeleid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Artikel 2

6. In 8° schrappe men de woorden "de dialoog is".

Artikel 4

7. Wat paragraaf 2, 1°, betreft, wordt verwezen naar opmerking 3.
8. In paragraaf 2, 3°, is sprake van "het overleg en de coördinatie", en in paragraaf 2, 4°, van "de ondersteuning van de participatie van de doelgroepen".

Die bepalingen lijken niets meer in te houden dan een aankondiging van wat geregeld wordt in de hoofdstukken III en IV. Ze zijn dan ook overbodig, en kunnen weggelaten worden.

Artikel 5

9. Volgens paragraaf 1 stelt de Vlaamse regering een coördinerend minister aan.

Het staat niet aan de decreetgever om zich te mengen in de interne werking van de Vlaamse regering. Die bepaling moet dus weggelaten worden.

32.844/3

Artikel 7

10. Volgens dit artikel "wordt een permanent armoedeoverleg opgericht".

Het is niet duidelijk of het alleen maar gaat om het organiseren van een regelmatig overleg, dan wel of het in feite gaat om het opzetten van een bepaalde structuur, waarin dat overleg op een gestructureerde wijze tot stand komt. Ook de memorie van toelichting verschaft op dit punt geen duidelijkheid.

De bedoeling van de stellers van het ontwerp zou duidelijker uit de tekst moeten blijken.

Artikel 8

11. Volgens dit artikel "(voorziet) de Vlaamse regering ... binnen de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in de nodige middelen om de opdrachten vermeld in (de) artikelen 6 en 7 te realiseren".

Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse regering, voor de uitvoering van de opdrachten die haar en haar diensten zijn toevertrouwd, in de nodige middelen zal moeten voorzien. Het is overbodig hieraan te herinneren in een normatieve tekst. Overigens komt het aan het Vlaams Parlement toe om, ter gelegenheid van de bespreking van de begroting, na te gaan of wel in voldoende middelen wordt voorzien.

Artikel 8 kan dus beter uit het ontwerp worden weggelaten.

Hoofdstuk IV

12. In dit hoofdstuk is op verscheidene plaatsen sprake van "ondersteuning".

De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of het in feite niet enkel gaat om het toekennen van subsidies. In dat geval kunnen ze beter die term gebruiken.

Artikel 10

13. De draagwijdte van dit artikel is niet duidelijk, gelet op de verwijzing naar 6° (en niet naar de overige punten) van artikel 9.

Indien het de bedoeling is dat verenigingen waar armen het woord nemen alleen via het Vlaams netwerk gesubsidieerd kunnen worden, dient niet alleen naar artikel 9, 6°, te worden verwezen. Er zou dan integendeel bepaald moeten worden dat de ondersteuning bedoeld in artikel 9 wordt verleend door tussenkomst van het Vlaams netwerk. Het is bovendien niet nodig om te preciseren dat de Vlaamse regering met dit netwerk een overeenkomst sluit, aangezien zulks reeds blijkt uit artikel 12, § 1.

Indien het de bedoeling is dat de verenigingen waar armen het woord nemen normaal rechtstreeks subsidies kunnen ontvangen, maar wat betreft de activiteiten vermeld in artikel 9, 6°, subsidies enkel via het Vlaams netwerk kunnen krijgen, zou zulks beter met zoveel woorden in de tekst worden bepaald.

Artikel 13

14. De bepalingen van paragraaf 1 overlappen met die van paragraaf 2. Die overlapping moet weggewerkt worden.

Artikel 16

15. De draagwijdte van deze bepaling is niet duidelijk.

Zo het de bedoeling zou zijn om het Vlaams netwerk de garantie te geven dat het gedurende de periode bestreken door zijn meerjarenplan over de nodige subsidies zal kunnen beschikken, dient opgemerkt te worden dat zulks niet strookt met de idee dat de subsidies slechts worden toegekend "binnen de beschikbare begrotingskredieten" : die kredieten worden immers jaarlijks vastgesteld.

Artikel 16 dient dan ook gepreciseerd of weggelaten te worden.

32.844/3

Artikel 17

16. Ook de draagwijdte van dit artikel is onduidelijk.

Wat het eerste lid betreft, zou tenminste gepreciseerd moeten worden wie de daarin bedoelde initiatieven neemt, en welke de aard is van die initiatieven.

Wat het tweede lid betreft, wordt verwezen naar opmerking 3.

Artikel 19

17. In paragraaf 1 wordt verwezen naar "de reguliere subsidies, zoals bepaald in (de) artikelen 10, 16 en 19".

De verwijzing naar artikel 19 moet vervangen worden door een verwijzing naar artikel 18.

Artikel 21

18. Volgens dit artikel "(zullen) de bepalingen van dit decreet ... afgestemd worden op visies en toekomstige regelgeving op het lokaal sociaal beleid".

De draagwijdte van die bepaling kan niet worden afgeleid uit de tekst ervan. De bedoeling van de stellers van het ontwerp blijkt wel uit de memorie van toelichting, waarin gesteld wordt dat de Vlaamse regering gemachtigd wordt om de bepalingen van het ontworpen decreet aan te passen aan ontwikkelingen i.v.m. het kerntakendebat of het decreet lokaal sociaal beleid.

Voor een dergelijke machtiging aan de Vlaamse regering om zich in de plaats te stellen van de wetgever, wordt geen enkele verantwoording gegeven. De Raad van State ziet ook niet in welke verantwoording gegeven zou kunnen worden. Artikel 21 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

32.844/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A-M. GOOSSENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke kansen ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en
Gelijke kansen is ermee belast, in naam van de
Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het
ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst
volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-
aangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° armoede : een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, dat de armen scheidt van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving en waarbij ze niet op eigen kracht deze kloof kunnen overbruggen ;
- 2° arme : persoon die zich bevindt in armoede ;
- 3° doelgroepen : personen die in armoede leven of geleefd hebben ;
- 4° vereniging waar armen het woord nemen : een vereniging van overwegend armen en andere personen met als doel bij te dragen tot de armoedebestrijding vanuit de eigen ervaring via

de realisatie van zes concrete doelstellingen :
armen samenbrengen in groep, armen het
woord geven, werken aan de maatschappelijke
emancipatie van armen, werken aan maatschap-
pelijke structuren, vormingsactiviteiten en de
dialoog organiseren, en armen blijven zoeken ;

- 5° ervaringsdeskundige in de armoede : persoon die armoede heeft ervaren, deze ervaring heeft verwerkt en verruimd en via een opleiding houdingen, vaardigheden en methoden kreeg aangereikt om de verruimde armoede-ervaring deskundig aan te wenden in één of meerdere sectoren van de armoedebestrijding ;
- 6° Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen : de ondersteuningsstructuur voor de participatie van armen en hun verenigingen aan het beleid ;
- 7° participatie : de deelname aan het maatschappelijk leven met het oog op het individuele en collectieve welzijn, waardoor men de persoonlijke controle op de eigen leefsituatie en op de externe factoren die deze leefsituatie bepalen, verhoogt ;
- 8° dialoog : een participatieproces waarbij armen actief deelnemen aan de uitwisseling over en de bespreking van een bepaald thema, om uiteindelijk te komen tot beleidsvoorstellen ;
- 9° actoren : alle bij de armoedebestrijding betrokken overheden, particuliere organisaties en armenverenigingen.

HOOFDSTUK II

Uitgangspunten

Artikel 3

Het Vlaamse armoedebeleid moet de voorwaarden creëren om :

- 1° de toegang van elke burger tot de economische, sociale en culturele rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet, te waarborgen ;
- 2° armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting te voorkomen, te verminderen en op te lossen.

Het Vlaamse armoedebeloid moet de deelname mogelijk maken en versterken van alle betrokken overheden en personen, vooral van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid.

Artikel 4

Het armoedebeloid is een inclusief beleid. Op de verschillende beleidsdomeinen en niveaus moeten doelgerichte acties ondernomen worden vanuit een partnerschap tussen alle betrokken actoren. Partnerschap met de armen is een noodzaak.

Het armoedebeloid is een gecoördineerd en samenhangend beleid. Voor de uitvoering van dit beleid voorziet de Vlaamse regering in :

- 1° het uitwerken van maatregelen in de diverse beleidsdomeinen ;
- 2° de coördinatie tussen beleidsdomeinen ;
- 3° het overleg en de coördinatie tussen de betrokken actoren, vermeld in artikel 4, eerste lid ;
- 4° de ondersteuning van de participatie van de doelgroepen.

HOOFDSTUK III

Coördinatie en organisatie

Artikel 5

De Vlaamse regering stelt binnen de negen maanden na haar aantreden een actieplan armoedebestrijding op. Dit actieplan komt tot stand met participatie van de doelgroepen en omschrijft de planning van de beleidsmaatregelen op korte en lange termijn, alsook de modaliteiten van evaluatie van het gevoerde beleid.

De Vlaamse regering rapporteert bij een actualisering van het actieplan armoedebestrijding aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse regering zal voor de ondersteuning van het armoedebeloid, opdracht geven tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek inzake armoede.

Artikel 6

De Vlaamse regering geeft opdracht aan alle diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, om :

- 1° het armoedebeloid binnen hun sector voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren ;
- 2° de geëigende initiatieven te nemen om de doelgroepen en het werkveld aan dit beleid te laten participeren.

Artikel 7

Om het armoedebeloid in alle sectoren te bevorderen, op elkaar af te stemmen, te bewaken en te evalueren wordt een permanent armoedeoverleg opgericht. Dit permanent armoedeoverleg wordt systematisch en structureel georganiseerd. De Vlaamse regering bepaalt de werking en de wijze van rapporteren.

HOOFDSTUK IV

Ondersteuning

AFDELING 1

Verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 8

Verenigingen waar armen het woord nemen kunnen inhoudelijke en financiële ondersteuning krijgen als ze voldoen aan volgende voorwaarden :

- 1° opgericht zijn als een vereniging zonder winstoogmerk, overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 ;
- 2° in hun werking voldoende participatie garanderen ;
- 3° in hun werking en structuur openstaan voor de verschillende maatschappelijke verbanden en groepen en dit zonder onderscheid van ethnische, politieke, filosofische of levensbeschouwelijke aard ;

- 4° armen samenbrengen in groep ; armen het woord geven ; werken aan de maatschappelijke emancipatie van armen ; werken aan maatschappelijke structuren ; vormingsactiviteiten en de dialoog organiseren, en armen blijven zoeken ;
- 5° minstens één jaar werkzaam zijn inzake armoedebestrijding ;
- 6° de activiteiten uitvoeren overeenkomstig de regels die door de Vlaamse regering worden bepaald ;
- 7° toetreden tot het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, waarmee de Vlaamse regering een overeenkomst heeft afgesloten.

Artikel 9

Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, ondersteunt inhoudelijk en financieel de verenigingen, conform artikel 8.

Artikel 10

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de inhoudelijke en financiële ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen.

AFDELING 2

Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

Artikel 11

Ter ondersteuning van het participatieproces van armen aan het armoedebelief sluit de Vlaamse regering een overeenkomst af met een Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

De overeenkomst bevat de omschrijving van de opdracht van het netwerk en de wijze waarop de

verenigingen inhoudelijke en financiële ondersteuning krijgen van dit netwerk.

Artikel 12

Het in artikel 11 vermelde Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft minstens de volgende opdrachten :

- 1° functioneren als gesprekspartner van de overheid ;
- 2° ondersteunen en coördineren van de activiteiten van verenigingen waar armen het woord nemen ;
- 3° organiseren van overleg en ervaringsuitwisseling tussen de verenigingen ;
- 4° bevorderen van de gemeenschappelijke initiatieven ten behoeve van de verenigingen.

Artikel 13

De wijze waarop het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen haar opdrachten zal uitvoeren, wordt beschreven in een meerjarenplan dat wordt opgemaakt voor een periode van drie jaar. De Vlaamse regering bepaalt de inhoudelijke vereisten waaraan het meerjarenplan moet voldoen.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt nadere regels inzake subsidiëring van het Vlaams netwerk.

Artikel 15

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kent de Vlaamse regering aan het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen jaarlijks subsidies toe op basis van het ingediende meerjarenplan.

AFDELING 3

Ervaringsdeskundigen in de armoede

Artikel 16

In alle gemeenschaps- en gewestmateries waarmee armen geconfronteerd worden, neemt de Vlaamse regering initiatieven voor de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede.

De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten voor tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede in gemeenschaps- en gewestmateries van de armoedebestrijding.

Artikel 17

De Vlaamse regering kan organisaties voor coördinatie en toeleiding tot de opleiding van ervaringsdeskundigen in de armoede erkennen en subsidiëren. Zij bepaalt daartoe de nodige regels.

De coördinatie bestaat in het scheppen van de voorwaarden voor de organisatie van de opleiding, de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen, de sensibilisering voor de opleiding en het bewaken van de kwaliteit ervan.

AFDELING 4

Projecten

Artikel 18

Binnen de beschikbare begrotingskredieten en aanvullend op de reguliere subsidies, zoals bepaald in artikelen 9, 15 en 17, wendt de Vlaamse regering middelen aan om projecten met een experimenteel, aanvullend en/of vernieuwend karakter te ondersteunen.

Deze projecten kunnen worden uitgevoerd zowel door de verenigingen waar armen het woord nemen, het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen als door andere actoren.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor de toekenning van deze projectsubsidies.

HOOFDSTUK V

Slotbepalingen

Artikel 19

De Vlaamse regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Brussel, 17 mei 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid,
en Gelijke kansen,*

Mieke VOGELS
